

סדר האירוסין – קידושין

ברכת אירוסין

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן.
 ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על העריות, ואסר לנו את הארוסות. והתיר לנו את הנשואות [לנו] על ידי חפה (ו) [ב]קדושין. ברוך אתה ה', מקדש [עמו] ישראל על ידי חפה (ו) [ב]קדושין.
 * הקדושין קודמין לחופה וע"כ יש גורסין בקדושין בב"ת. יש שמהפכין הסדר, ויש שמתרצים נוסח המודפס בגמ'. לתקנת ר"ת מוסיפים הנשואות "לנו" כיון שיש שם עמי הארצות ויאמרו שנשואות מותרות לכל.

החתן מקדש הכלה בטבעת:

הרי את מקדשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל

הפסק בין אירוסין לנשואין (לברך בורא פרי הגפן שנית):

החתן שובר הכוס (כמנהג א"י), [מברכין מזל טוב] וקורין הכתובה.

סדר הנשואין

ברכת נשואין (שבע ברכות)

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן.
 בסעודת החתונה ושבע ברכות אומרים בפה"ג בסוף

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, שֶהֵלַל בְּרָא לְכַבֹּדוֹ.

אינה מן הסדר אלא לאסיפת העם הנאספים שם לגמול חסד, זכר לחסדי המקום שנהג עם אדם הראשון שנעשה לו שושבין ונתעסק בו, ואסיפה זו כבוד המקום, היא וברכה זו לכך נתקנה. ומשעת אסיפה היא ראויה לברך, אלא מכיון שיש ברכה על הכוס הזקיקוה לסדרה עליו.

פוחתח בברוך אבל לא חותם כברכה קצרה

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, יוצר האדם.

תיקנוה ליצירה ראשונה של אדם הראשון אינה מסדר ברכות הזווג, דהא ביצירה הראשונה אכתי נקבה לא הואי.

פוחתח בברוך אבל לא חותם כברכה קצרה

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בצלמו. בצלם דמות תבניתו. והתקין לו ממנו בנין עדי עד. ברוך אתה ה', יוצר האדם.

לפי שהסדר מתחיל מאשר יצר לפיכך פתח וחתם בה בברוך כדרך כל ראשי סדרי ברכות אשר יצר את האדם: מדבר בזכר, התקין לו ממנו בנין עדי עד: היא הנקבה מגופו מצלעותיו, בנין נוהג לדורות. וחיה קרי לה בנין על שם ויבן את הצלע.

פוחתח בברוך שהוא תחלת הסדר. וחותרמת בברוך כברכה ארוכה

שוש תשיש ותגל עקרה בקבוץ בניה לתוכה במהרה בשמחה. ברוך אתה ה', משמח חתן וכלה.

ברכה הסמוכה לחברתה אינו פותח בברוך אבל חותם בברוך לפי שאנו צריכין להעלות זכרון ירושלים על ראש שמחתנו. עקרה זו ירושלים.

אינן פוחתח בברוך אבל חותרמת בברוך ככל ברכה הסמוכה לחברתה

שמח תשמח רעים אהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם. ברוך אתה ה', משמח חתן וכלה.

ברכה הסמוכה לחברתה אינו פותח בברוך וחותרמת בברוך. ברכה לחתן וכלה שיצליחו בשמחה וטוב לב. החתן והכלה הן ריעים האוהבים זה את זה. כשמחך יצירך את אדם הראשון, בגן עדן מקדם, דכתיב ויטע גן בעדן מקדם. משמח חתן וכלה, לפי שלא בשמחת חתונה אנו אומרים שהרי תפלה היא שמתפללים ומברכין שיהו שמחים בהצלחה כל ימיהם לפיכך אין לחתום בה משמח חתן עם הכלה דמשמע איש באשתו אלא ברוך ה' משמח את שניהם לעולם בסיפוק מזונות וכל טוב.

פוחתח בברוך שאם אין פנים חדשות נאמרת יחידית. וחותרמת בברוך כברכה ארוכה.

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רנה דיצה וחדוה, אהבה ואחוה ושלום ורעות. מהרה ה' אלהינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה, קול מצהלות חתנים מחפתם ונערים ממשתה נגינתם. ברוך אתה ה' משמח חתן עם הכלה.

אשר ברא מפני שהיא נאמרת יחידית ברוב ימי המשתה כשאינן שם פנים חדשות, לפיכך אינה מן הסמוכות והוצרך לפתוח בה בברוך ולסיים בה בברוך. שבח משבח להקב"ה שברא חתונת דיבוק איש באשה על ידי שמחה וחדוה, לפיכך יש לחתום משמח חתן עם הכלה, שהוא לשון שמחת איש באשה.

